

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลปรางค์
อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ความหมายภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) หมายถึง พื้นความรู้ ความสามารถ ที่ผ่านกระบวนการคิดโดยใช้สติปัญญาของคนในท้องถิ่น มีการเรียนรู้ และการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งจนเกิดผลดีงาม มีคุณค่า มีประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหา การพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนใช้เป็น แนวทางในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นได้แก่

1.ด้านเกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกสิกรรม/การปศุสัตว์/การประมง/การป่าไม้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น

2.ด้านหัตถกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่าย โดยไม่ใช้เครื่องจักรเป็นองค์ประกอบ หลักในการผลิต เช่นงานจักสาน งานแกะหนังตลุง งานทอผ้าด้วยมือ งานเย็บปักถักร้อย การทำหัวโชน เป็นต้น

3.ด้านอุตสาหกรรม คือภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิตโดยมีเป้าหมายการผลิตสิ่งของเป็นจำนวนมากเพื่อการค้า และรวมถึงด้านการบริการ เช่นการทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป(โต๊ะ/ตู้) การแปรรูปสิ่งต่างๆจาก ยางพารา เป็นต้น

4.ด้านการแพทย์ไทย คือภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน เช่น การหัตถเวชกรรมไทย (การนวด ไทย/การนวดประคบสมุนไพร) การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค การผดุงครรภ์พื้นบ้านโดยหมอตำแยชาวไทยมุสลิม (โต๊ะบีแดด) เป็นต้น

5.ด้านการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม คือภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น การบวชป่า การสืบชะตาแม่น้ำ การทำแนว ปะการังเทียม การอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นต้น

6.ด้านศิลปกรรม คือภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม นาฏศิลป์ ดนตรี ทัศนศิลป์ การละเล่นพื้นบ้านและการนันทนาการ เช่นการขับร้องเพลงอีแซว ลำตัด ลิเก หมอลำ โนรา เป็นต้น

7.ด้านภาษาและวรรณกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น ภาษาโบราณ ภาษาถิ่น หนังสือ ตำรา ตำรับอาหาร งานประพันธ์/บทประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เรื่องสั้น นวนิยาย นิทาน บทเพลงพื้นบ้าน เป็นต้น

8.ด้านอื่นๆ เช่นภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม อาหารพื้นบ้าน เป็นต้น

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เทศบาลตำบลปงใหญ่

อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ลำดับ	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	ลักษณะ	ข้อมูลโดยสังเขป	พื้นที่ปฏิบัติ	ช่วงเวลาดำเนินการ	ผู้ให้ข้อมูล/ผู้สืบทอด
๑	ด้านหัตถกรรม	-ช่างไม้	งานช่างไม้แกะสลัก ตกแต่งเพื่อความสวยงาม	๑๐๔ ม.๒ ต.ปงใหญ่ อ.เมืองนครราชสีมา	-	นายสุชาติ อากาศทอง
๒	ด้านอุตสาหกรรม	-ผลิตภัณฑ์น้ำพริก	ทำน้ำพริก	๑๒๑ ม.๑ ต.ปงใหญ่ อ.เมืองนครราชสีมา	-	น้ำพริกไปโฮ๊ซ
๓	ด้านการแพทย์ไทย	-ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร	ทำแชมพูสระผม สมุนไพร	๔๐๐/๒ ม.๔ ต.ปงใหญ่ อ.เมืองนครราชสีมา	-	จรัสแสงแชมพูสมุนไพร
๔	ด้านศิลปกรรม	-งานแสดงประติมากรรม	งานประติมากรรม ภาพสัตว์ต่างๆ	๕๐๐ ม.๗ ต.ปงใหญ่ อ.เมืองนครราชสีมา	-	นายสนธยา อ่อนร่วม
๕	ด้านอุตสาหกรรม	-ผลิตภัณฑ์เครื่องเรือน	ทำหมอนโคราชพร้อมน้ำ ปรุง	๕๒๑ ม.๕ ต.ปงใหญ่ อ.เมืองนครราชสีมา	-	ปารณีย์
๖	ด้านอุตสาหกรรม	-ผลิตภัณฑ์ขนม	ทำขนมเบี๊ยะ	๑๔๖ ม.๑ ต.ปงใหญ่ อ.เมืองนครราชสีมา	-	พรณภัส
๗	ด้านเกษตรกรรม	-การปลูกสัตว์และเกษตรแบบ ผสมผสาน	เลี้ยงวัวพันธุ์และ กระบือรวมทั้งทำ สวนผลไม้แบบ ผสมผสาน	๕๘๑ ม.๓ ต.ปงใหญ่ อ.เมืองนครราชสีมา	-	รต.โจห์รยุ ฤทธิบุญ
๘	ด้านอื่นๆ	-พิธีกรรมทางศาสนา	งานพิธีกรรมทาง ศาสนาทั่วไป และ พิธีกรรมตามความ เชื่อของชาวบ้าน	๒๔๙/๒๑ ม.๕ ต.ปงใหญ่ อ.เมือง นครราชสีมา	-	นายณณอม กลกลาง

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เทศบาลตำบลปรุใหญ่

อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ด้านศิลปกรรม : การประติมากรรม งานแสดงศิลปะการวาดภาพ และงานประติมากรรม

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เทศบาลตำบลปูลใหญ่
อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ด้านเกษตรกรรม : การปศุสัตว์และเกษตรแบบผสมผสาน

